RUSÇA ÖĞRENME REHBERİ

Jandarma Genel Komutanlığı
Merkez Daire Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

RUSÇA ALFABE

01. А а* (a)	12. К к (ka)	23. Х х (ha)
02. Б б (b)	13. Л л (el)	24. Ц ц (tse)
03. В в (ve)	14. М м (em)	25. Ч ч (ça)
04. Г г (ge)	15. Н н (en)	26. Ш ш (şe)
05. Д д (de)	16. О о* (o)	27. Щ щ (şa)
06. Е е* (ye)	17. П п (pe)	28. ъ (sertleşme)
07. Ё ё* (yö)	18. Р р (er)	29. Ы ы* (ı)
08. Ж ж (je)	19. С с (es)	30. ь (yumuşatma)
09. З з (ze)	20. Т т (te)	31. Э э* (e)
10. И и* (i)	21. У у (u)	32. Ю ю* (yu)
11. Й й (iyot)	22. Ф ф (fe)	33. Я я* (ya)

* Sesli harfler

** Yumuşatma ve sertleştirme harfleri cümlede okunmaz.

Harflerin Okunuşlarıyla İlgili Ek Bilgiler ve İstisnalar

Rusça'da sözcüklerin okunuşu Türk diline benzer özellikler teşkil eder. Fakat Türkçe'deki gibi tam anlamıyla yazıldığı gibi okunur demek yanlış olur. Bunun yanı sıra Rusça'da vurgulamalar önemlidir. Vurgunun olduğu harf biraz daha bastırılarak ve üzerinde durularak okunur. Alfabede göreceğiniz 'ь' yumuşatma işaretidir. Tek başına harf değildir. Sadece kendinden önce gelen harfin yumuşak okunmasını sağlar. Aynı şekilde 'ъ' sertleştirme işaretidir. Tek başına kullanılmaz ve harf olarak okunmaz. Kendinden öncekinin sert okunmasını sağlar. Bunların dışında biz Türkler için alfabeyi öğrenmeyi zorlaştıracak her hangi bir durum söz konusu değildir. Seslerin çoğunun Türkçe'de net karşılıkları vardır.

Rusça'da 'c' harfi olmadığından bu sesi çıkarabilmek için «дж» harflerini beraber okumak gerekir. Bu iki harf yanyana gelince bize 'c' sesini verir.

Джаз **Азербайджан**

«е» harfi Rusça'da bir kaç farklı şekilde telafuz edilebilir :

Екатерина

Bu örnekte görüldüğü gibi «е» harfi kelimenin başında [ye] olarak telafuz edilmiş ama kelimenin ortasında [e] olarak okunmuştur. «е» harfinin kelime başlarında [ye] olarak telafuz edildiğini söylemek mümkündür. İki sessiz harf arasında kaldığı zamanlarda

ise [e] olarak telafuz edilebilir diyebiliriz fakat bunun için kesin bir kural yoktur , istisnalar olabilir.

Достоевский   оружие

Yukarıdaki iki örnekte görüldüğü gibi «e» harfi başka bir sesli harfle yan yana gelmiştir ve [ye] olarak telafuz edilmiştir.

нет   свет

Burada ise kelime içinde tek sesli harf olarak geçen «e» harfi [ye] olarak telafuz edilmektedir.

подьезд   счастье

Sertleştirme ve yumuşatma işaretinden sonra gelen «e» harfi [ye] olarak telafuz edilebilir.

тебя   меня   её

«e» harfinin bir başka telafuz şekli ise yukarıda görüldüğü gibi [i] ve ya [yi] olarak okunmasıdır. Bunun için her hangi bir kural yoktur, dolayısıyla Rusça dil yapısı hakkında daha çok şey okuyup öğrendikçe sizlerde artık okurken kolayca «e» harfinin nerde nasıl okunması gerektiğini anlayacaksınız.

«в» harfi Rusça'da bazen [f] olarak telafuz edilebilir. Bununla ilgili olarak şu örneklere göz atabilirsiniz :

все   локомотив   автобус

«г» harfi Rusça'da bazen iki «o» harfi arasında bazende «e» ve «o» harfleri arasında istisnai olarak [v] olarak okunur. Bunun kesin bir kuralı yoktur.

сегодня   его   кого

Rusça'daki bir başka farklı okuma şekli ise «сч» harflerinin yan yana gelmesiyle olur. Bu iki harf bir arada [ş] sesini verir :

счастье   счёт

Rusça'da «o» harfi ise sadece vurgusu olduğu zaman [o] olarak okunmasıdır , vurgusuz olduğu yerlerde «o» harfi her zaman [a] olarak telafuz edilir:

молоко   погода

УРОК 1 - DERS 1

ИМЯ СУЩЕСТВИТЕЛЬНОЕ - RUSÇA’DA İSİMLER

Rusça’da isimler cinsiyetlerine göre birbirinden ayrılır, sayı ve cinsiyete göre çekilir.

İsimlerin Cinsiyeti

Мужской род (eril cins)

Женский род (dişi cins)

Средний род (nötr cins)

olmak üzere üç cinse ayrılırlar. İsimlerin cinsiyeti son harflerine göre tayin edilir. Ancak canlı insan ve hayvan isimlerinin cinsiyeti onların gerçek fiziki cinsiyetlerine göre belirlenir.

Мужской род	Женкский род	Средний род
Новый дом (yeni ev)	новая книга (yeni kitap)	новое пальто (yeni palto)
Novıy dom	novaya kniga	novoye palto
Мой стол (benim masam)	моя машина (benim arabam)	мое письмо (benim mektubum)
Moy sıtol	maya maşina	mayo pismo
Второй урок (ikinci ders)	вторая ручка (ikinci kalem)	второе дело (ikinci iş)
fitoroy urok	fıtaraya ruçka	fıtaroye dela
Ушёл брат (abi gitti)	ушла сестра (kız kardeş gitti)	ушло дитя (çocuk gitti)
Ushol bırat	ushla sestra	ushla ditya

İstisnalar dışında isimlerin cinsiyeti aşağıdaki kurallara göre belirlenir.

Род- cins	1. Grup	2.Grup	3.Grup
Мужской род Eril cins	Sonu sesiz harf Стол Студент	Sonu - й - ий музей, герой, санаторий	Sonu - ь День Учитель
Женский род Dişi cins	Sonu -а Harfi Книга студентка	Sonu -я -ия -ья деревня, армия, семья	Sonu -ь Ночь Мать
Средний род Nötr cins	Sonu -о harfi окно	Sonu -е -ие -ье поле, здание, бельё	Sonu - мя Имя время

Sonu -ь (мягкий знак) ile biten isimlerin belli bir kuralı yoktur. Bu tür isimler ya erkek cins ya da dişi cinstir. Bu tür sözcükler münferit olarak öğrenilmelidir.

УРОК 2 - DERS 2

ИМЕНИТЕЛЬНЫЙ ПАДЕЖ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА

İSİMLERİN YALIN HAL ÇOĞULLARI

ERKEK CİNS - МУЖСКОЙ РОД

Sonu sessiz harfle biten isimler -ы , -и seslilerinden birisini alarak çoğul olurlar. Bunun ayırt edici kuralı, kelimenin son seslisinin yedi istisna harften biriyle bitmesi halinde -и seslisinin eklenerek yalın hal çoğul yapılmasıdır.

Bu harfler ж,щ,ш,ч,к,г,х dir

нож - ножи	bıçak-bıçaklar
врач -врачи	doktor-doktorlar
плащ - плащи	yağmurluk-yağmurluklar
карандаш -кагандаши	kurşun kalem-kurşun kalemler
дух - духи	ruh-ruhlar
враг- враги	düşman düşmanlar
звук –звуки	ses-sesler

Bu yedi sessizin dışındaki diğer bütün sessiz harflerden sonra -ы ilave edilerek yalın hal çoğul şekli elde edilir.

стол- столы	masa -masalar
пол- полы	döşeme- döşemeler
завод- заводы	fabrika- fabrikalar
вокзал- вокзалы	gar- garlar
автобус- автобусы	otobüs-otobüsler
самолёт- самолёты	uçak- uçaklar

Sonu -ь yumuşatma işaretiyle biten kelimeler -и ilave edilerek çoğul olurlar.

дождь - дожди	yağmur- yağmurlar
путь - пути	yol- yollar
словарь - словари	sözlük- sözlükler

рубль - рубли ruble- rubleler

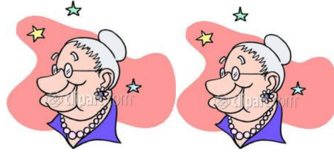
DİŞİ CİNS - ЖЕНСКИЙ РОД

Sonu -a İle Biten İsimler: Bu harf atıldıktan sonra yerine, yedi harf kuralına uymak şartıyla, -ы ve -и eklenerek çoğul şekil elde edilir.

страна - страны ülke-ülkeler
лампа - лампы lamba-lambalar

улица - улицы sokak-sokaklar
комната - комнаты oda-odalar
кожа - кожи deri- deriler
нога - ноги ayak-ayaklar
дача - дачи yazlık ev- yazlık evler
старуха - старухи yaşlı kadın- yaşlı kadınlar

Son dört sözcükte görüldüğü gibi ж,щ,ш,ч,к,г,х harflerinden sonraki -a düşmekte , bunun yerine -и eklenmektedir.

Sonu -я ile biten dişi cins isimlerde bu harf düşer yerine -и takısı gelir.

Деревня - деревни köy- köyler
Земля - земли yer- yerler
статья -статьи makale- makaleler
семья -семьи aile-aileler

Sonu -ь ile biten dişil cins isimlerde sondaki yumuşak işaretin yerine -и takısı getirilerek çoğul yapılır.

новость - новости haber-haberler

степь - степи step- stepler
ночь - ночи gece-geceler
постель - постели yatak- yataklar

тетрадь - тетради defter- defterler

NÖTR CİNS - СРЕДНИЙ РОД

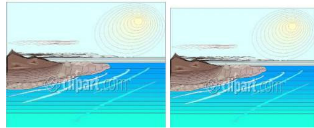
Sonu -о ile biten isimler, çoğul yapılırken bu harfin yerine -а harfi alırlar.

окно - окна pencere- pencereler
письмо - письма mektup- mektuplar
дело - дела iş- işler
слово -слова söz- sözler

Sonu -е -ье ve -ие ekleriyle biten isimler çoğul yapılırken son harfin yerine -я takısı alır.

море - моря deniz- denizler

поле -поля saha- sahalar

Kelimelerin çoğul yapımındaki genel kurallar bunlar olmakla beraber bazı istisna haller de münferit olarak öğrenilmelidir.

УРОК 3 - DERS 3

ЛИЧНЫЕ МЕСТОИМЕНИЯ ИМЕНИТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА

ŞAHIS ZAMİRLERİ

Я (ya) (ben)	**МЫ** (mı) (biz)
Я студент (ben öğrenciyim) Ya studyent	**Мы студенты** (biz öğrenciyiz) Mi studentıy
Я читаю (ben okuyorum) Ya çitayu	**Мы читаем** (biz okuyoruz) Mı çitaem

ТЫ **(tı)** (sen)	**ВЫ** (vı) (siz)
ты врач (sen doktorsun)	**вы врачи** (siz doktorsunuz)
ты пишешь (sen yazıyorsun)	**вы пишете** (siz yazıyorsunuz)

Rusça'da canlı ve cansız isimleri eril, dişil ve nötr cins olarak gruplandırdığımız için üçüncü tekil şahıs zamiri her cins için ayrıdır.

он **(on)** O (eril cins)
она **(ona)** O (dişi cins)
оно **(ano)** O (nötr cins)

Üçüncü çoğul şahıs zamiri ise her üç cins içinde ortak ve tektir.

Они **(ani)** Onlar (üç cins içinde)

он инженер	O mühendistir
он стол	O masadır
она учителница	O bayan öğretmendir
она машина	O arabadır
оно дерево	O ağaçtır
оно солнце	O güneştir
они инженеры	Onlar mühendistir
они столы	Onlar masalardır
они учителницы Onlar bayan öğretmenlerdir	
они дерева Onlar ağaçlardır	

УРОК 4 - DERS 4

ПРИЛАГАТЕЛЬНОЕ ИМЕНИТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА

YALIN HALDE SIFATLAR

Rusça'da sıfatlar, tıpkı isimlerde olduğu gibi, üç cinse ayrılmıştır. Niteledikleri ismin cinsine göre kendi cinsleri belirlenir.

Eril sıfatlar sonlarına **-ый -ий ve ой**
Dişil sıfatlar sonlarına **-ая яя ;**
Nötr sıfatlar sonlarına **-ое ,ее**
Çoğul sıfatlar ise sonlarına **-ые** ve **-ие** eklerini alırlar..

новый театр **(novıy tiatr)** (yeni tiyatro)
русский солдат **(ruskiy saldat)** (rus askeri)

молодой студент **(maladoy studyent)** (genç öğrenci)

новая книга (yeni kitap)
молодая девушка (genç kız)

завтрашняя газета (yarınki gazete)

руское слово (rusça sözcük)
плохое дело (kötü iş)
последнее дело (son iş)

плохие дома (kötü evler)
свежие хлебы (taze ekmekler)
болшие слоны (büyük filler)

синые книги (mavi kitaplar)
болшие окна (büyük pencereler)

УРОК 5 - DERS 5

ГЛАГОЛЫ - FİİLLER

Diğer dillerde pek görülmeyen bir özellik Rusça'da ağırlıklı olarak yer tutmaktadır. Rusça'da fiillerin görünüş özelliği vardır. Daha açık tanımıyla aynı anlama gelen bir fiilin farklı yazılması sonucu ifade ettiği anlamın tekrarı, sürekliliği ve zamanı değişmektedir. Bu iki grubu 'tamamlanmamış' ve 'tamamlanmış fiiller olarak ikiye ayırıyoruz.

1. НЕСОВЕРШЕННЫЙ ВИД

TAMAMLANMAMIŞ FİİLER

читать okumak
писать yazmak
работать çalışmak
спать uyumak

делать yapmak

Я читаю газету
Ben gazete okuyorum (okurum)

Я пишу письмо
Ben mektup yazıyorum (yazarım)

Я изучаю русский язык
Ben Rusça çalışıyorum (çalışırım)

Я делаю домашное здание
Ben ev ödevimi yapıyorum (yaparım)

Bu tip fiiller üç zamanda kullanılırlar.

A. НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМЯ - ŞİMDİKİ ZAMAN

Сейчас я читаю книгу
Şimdi ben kitabı okuyorum (eylemin ne zaman tamamlanacağı belli değil)

B. ПРОШЕДШЕЕ ВРЕМЯ - GEÇMİŞ ZAMAN

Я читал эту книгу
Dün kitabı okuyordum (eylemin ne zaman tamamlanacağı belli değil)

C. СЛОЖНОЕ БУДУШЕЕ ВРЕМЯ - BİLEŞİK GEÇMİŞ ZAMAN

Я буду читать книгу
Ben kitabı okuyacağım (eylemin ne zaman gerçekleştirileceği kesin belli değil)

NOT: Periyodik olarak tekrarlanan hareketler bildirilirken bu fiil (tamamlanmamış) kullanılır

Каждый день	Her gün
каждая неделя	Her hafta
каждое собрание	Her toplantı
всегда	Her zaman
часто	Sık sık
иногда	Ara sıra
редко	Nadiren

Каждое утро я читаю газету
Ben her sabah gazete okurum

Каждый месяц я покупаю книгу
Ben her ay iki kitap satın alırım

Я всегда помогаю ему
Ben her zaman ona yardım ederim.

2. СОВЕРШЕННЫЙ ВИД

TAMAMLANMIŞ EYLEM BİÇİMİ

Bu tip fiiller tamamlanmış eylem bildirirler. Örneğin,

прочитать Okumak
написать Yazmak

Я прочитаю эту книгу
Ben bu kitabı okuyacağım.(kitap mutlaka okunup bitirilmiş olacak)

Я прочитал эту книгу
Ben bu kitabı okudum. (kitabı okuyup bitirdim)

Kesin geçmiş ve kesin gelecek zamanda bitirme ve sonuç alma vardır.

Bu tip fiiller iki zamanda kullanılır. Tamamlama, bir sonuç alma söz konusu olduğundan geçmiş ve gelecek zamanda kullanılırlar. Eğer cümlede belli bir zaman belirtiliyorsa fiiller bu tip kullanılır. Dün, önümüzdeki hafta, yarın, geçen ay gibi zaman zarflarıyla hep bu tür fiiller kullanılır..

Завтра утром я напишу письмо
Yarın sabah bir mektup yazacağım (mektup mutlaka yazılmış bitirilmiş olacak)

Вчера вечером сестра написала письмо
Dün akşam kız kardeşim bir mektup yazdı (mektup yazıldı bitirildi)

Bu tip fiiller, yapılan iş ve hareketin bitirilmesi ile sonuçlandırılmasının yanında, hareketin bir kez yapıldığını ve anlık olduğunu da vurgulamak için kullanılır. Yani hareket bir kez yapılmış, bir anda bitmiş ve son bulmuştur.

вдруг Ansızın

неожиданно	Beklenmeksizin
сразу	Hemen

Официант вдруг оттолкнул стол ,
Garson birden masayı itti. (bir hamlede yapıldı bitti)

Вдруг она закричала
(Bir anda bağırmaya başladı)

УРОК 6 - DERS 6

СКЛОНЕНИЕ НАСТОЯЩЕГО И ПРОШЕДШЕГО ВРЕМЕНИ

ŞİMDİKİ VE GEÇMİŞ ZAMAN ÇEKİMLERİ

Rusça eklerle türetilmiş çekimli bir dil olduğundan, fiiller de sonuna şahıs ve cins ekleri alarak çekilirler. Rusça'da zaman zarfları çok fazla değildir.

A. BİRİNCİ TİP EKLERLE ÇEKİLEN FİİLLER

читать fiili

Я чита-	**ю**	Ben okuyorum
Ты чит -	**ешь**	Sen okuyorsun
Он чита-	**ет**	O okuyor
Мы чита-	**ем**	Biz okuyoruz
Вы чита-	**ете**	Siz okuyorsunuz
Они чита-	**ют**	Onlar okuyorlar

Bu tür çekim alan fiillerden bazıları da şöyledir: делать, летать, работать.

Bazı fiillerde 1. tekil şahıs ile 3. çoğul şahıs çekim ekleri -у ve -ут olarak değişir ve çekim eki ё (yo) ile başlar.

Я ид- у	Ben gidiyorum
Ты ид- ёшь	Sen gidiyorsun
Он ид- ёт	O gidiyor
Мы ид- ём	Biz gidiyoruz
Вы ид- ёте	Siz gidiyorsunuz
Они ид- ут	Onlar gidiyorlar

B. İKİNCİ TİP EKLERLE ÇEKİLEN FİİLLER

Говорить fiili

Я говор- ю	Ben konuşuyorum
Ты говор- ишь	Sen konuşuyorsun
Он говор- ит	O konuşuyor

Мы говор- им	Biz konuşuyoruz
Вы говор- ите	Siz konuşuyorsunuz
Они говор- ять	Onlar konuşuyorlar

İkinci tip eklerle çekilen fiillerin 1. tekil ile 3. çoğul şahısları -у ve - ат şeklinde olanları da vardır.

стучать

Я стуч- у	Ben vuruyorum
Ты стуч- ишь	Sen vuruyorsun
Он стуч- ит	O vuruyor

Мы стуч- им	Biz vuruyoruz
Вы стуч- ите	Siz vuruyorsunuz
Они стуч- ат	Onlar vuruyorlar

Rusça'da şimdiki zaman çekim kurallarının temeli yukarıda gösterildiği gibidir. Ancak bazı istisna çekimli fiillerde vardır. Bu tür fiillerin çekimleri tek başlarına öğrenilmelidir.

УРОК 7 - DERS 7

ПРОШЕДШЕЕ ВРЕМЯ - GEÇMİŞ ZAMAN

Rusça'da hem tamamlanmış hem de tamamlanmamış eylem bildiren fiillerin geçmiş zaman şekilleri aynı yolla yapılır, ancak bu fiiller farklı anlamları karşılar.

Her iki tip fiilin de geçmiş zaman çekim ekleri cins ve sayıya göredir. Bütün cinslerin çoğulu için ise tek takı vardır.

ERİL CİNS	л
DİŞİ CİNS	ла
NÖTR CİNS	ло
ÇOĞUL CİNS	ли

1. Sonu -ть ile biten fiillerin geçmiş zaman şekli türetilirken, mastar takısı -ть atıldıktan sonra geriye kalan köke geçmiş zaman ekleri eklenir

читать			okumak
я	(ты он)	чита- л	ben okuyordum
я	(ты, она)	чита- ла	ben okuyordum
оно		чита- ло	o okuyordu
они		чита- ли	onlar okuyordu

2.Sonu -сти ve -зти ile biten fiillerin geçmiş zaman şekli aşağıdaki gibidir.

Нести	(götürmek)	Везти	(götürmek araçla)
Он	нёс	Он	вёз
Она	нес-ла	Она	вез-ла
Они	нес-ли	Они	вез-ли
Оно	нес-ло	Оно	вез-ло

3. Sonu -чь ile biten fiillerin geçmiş zaman çekiminde mastar takısı atıldıktan ve kalan kökün sonunda sessiz harf değişimi ya da ilavesi olduktan sonra cins ve sayıya göre - ла - ло - ли takıları alırlar. Eril cinste -л kullanılmaz.

Мочь yapabilmek

Он мог
Она могла
Они могли

помочь yardım etmek

помог
помогла
Помогли

Fiilleri geçmiş zamanda çekme kuralları yukarıdakiler gibiyken, bu konunun da gene istisnaları bulunmaktadır.

УРОК 8 - DERS 8

БУДУШЕЕ ВРЕМЯ - GELECEK ZAMAN

Rusça'da fiillerin bileşik ve basit olmak üzere iki türlü gelecek zaman şekli vardır.

1. СЛОЖНОЕ БУДУШЕЕ ВРЕМЯ

BİLEŞİK GELECEK ZAMAN

Bu gelecek zaman şekli, tamamlanmamış eylem bildiren fiillerin öncesinde быть (olmak) fiilinin şahıslara göre çekimi ile birlikte kullanılması nedeniyle, bileşik gelecek zaman olarak adlandırılır.

Я буду читать	Ben okuyacağım (okuyor olurum)
Ты будещь читать	Sen okuyacaksın (okuyor olursun)
Он будет читать	O okuyacak (okuyor olacaksın)
Мы будем читать	Biz okuyacağız (okuyor olacağız)
Вы будете читать	Siz okuyacaksınız (okuyor olacaksınız)
Они будут читать	Onlar okuyacaklar (okuyor olurlar)

Bu yapıdaki cümleler gelecek anlamı vermektedir; ancak bu yapı eylemin sonuna kadar kesin olarak tamamlanacağını belirtmez.

Что вы будете делать сегодня вечером?
Akşam ne yapacaksın?

Я буду играть на гитаре
Akşam gitar çalacağım.

Что вы будете делать в клубе?
Siz kulüpte ne yapacaksınız?

Мы будем ужинать в клубе
Biz kulüpte yemek yiyeceğiz.

Что вы будете делать когда закончите институ?
Üniversiteyi bitirdiğiniz zaman ne yapacaksınız?

Я еше не знаю что буду делать
Ne yapacağımı henüz bilmiyorum.

Bu kalıpta, быть (olmak) fiilinin şahıslara göre yapılan çekiminden sonra, ikinci fiilin mastar hali kullanılır.

Быть fiilinin şahıslara göre çekimi aşağıdaki gibidir.

Я буду	**Мы будем**
Ты будешь	**Вы будете**
он/она/оно будет	**Они будут**

2. ПРОСТОЕ БУДУШЕЕ ВРЕМЯ

BASİT GELECEK ZAMAN

Şahıs çekim eklerinin ana fiile eklenmesi suretiyle yapılan gelecek zaman şeklidir. Çekim ekleri fiillerin şimdiki ve geniş zaman çekim eklerinin aynısıdır. Tamamlanmış eylem bildiren fiiller çekim yapısına uygun olarak (1) birinci ve ya (2) ikinci grup eklerinden birisiyle çekilirler. Gelecekte kesin olarak sonuna kadar yapılıp bitirilecek anlamı verirler.

Tamamlanmamış Eylem	**Tamamlanmış Eylem**
Я читаю	Я прочитаю
Ты читаешь	Ты прочитаешь
Он читает	Он прочитает
Мы читаем	Мы прочитаем
Вы читаете	Вы прочитаете
Они читают	Они прочитают

Yukarıdaki örnekte de görüldüğü gibi **читать** (okumak) fiilinin önüne -про öneki gelmiş ve **прочитать** fiili yine okumak anlamında ancak Şimdiki ve Geniş zamandan Gelecek zamana dönüşmüştür. Her iki fiilde aynı eklerle çekilmektedir. Diğer bazı fiillerde bu şekilde -сов olur

Несов	**Сов**
Делать	Сделать
Смотреть	посмотреть
Писать	Написать

Ancak bütün fiiller önek almak suretiyle сов вид (tamamlanmış fiil) olmazlar. Fiillerin büyük bir kısmı mastar takısından geriye kalan kök kısmında değişikliğe uğrayarak сов вид olur dolayısıyla her iki fiilin çekimi değişik şekilde olur.

несов	**Сов**
Получать	**Получить**
Я получаю	Я получу
Ты получаешь	Ты получишь
Он получает	Он получит
Мы получаем	Мы получим
Вы получаете	Вы получите
Они получают	Они получат

Давать	**Дать**
Я даю	Я дам
Ты даёшь	Ты дашь
Он даёт	Он даст
Мы даём	Мы дадим
Вы даёте	Вы дадите
Они дают	Они дадут

Bazı fiillerin ise her hangi bir kurala bağlı olmaksızın kendilerine göre iki farklı hali vardır. Bu fiillerin herhangi bir kuralı yoktur. Bu fiillerden bazıları aşağıdaki gibidir.

Несов	**Сов**
Говорить	Сказать (konuşmak)
Положить	Класть (bir şeyi bir yere koymak)

Bu konuda birkaç örnek verelim...

Я прочитаю зту книгу сегодня вечером
Bu kitabı bu akşam okuyup bitireceğim.

Я скажу ему об зтом
Bunu söyleyeceğim

Когда ты закончишь работу?
İşini ne zaman bitireceksin?

УРОК 9 - DERS 9

ПАДЕЖЫ - İSMİN HALLERİ

Rus dilinde tıpkı Türkçe' de olduğu gibi ismin halleri vardır. Yalın halini de sayacak olursak Rusça'daki hal sayısı 6'dır. İsimler bu hallerde tekil ve çoğul olarak çekilirler. Öncelikle aşağıda isimlerin bu 6 halde nasıl çekildiklerini göreceğiz; daha sonra da ismin hallerini ayrı ayrı ele alacağız. İsmin hallerinin Rusçaları ve Türkçe karşılıkları şöyledir.

İsmin Yalın Hali	**Именительный Падеж**
İsmin -in Hali	**Родительный Падеж**
İsmin -e Hali	**Дательный Падеж**
İsmin -i Hali	**Внительный Падеж**
İsmin ile Hali	**Творительный Падеж**
İsmin -de Hali	**Предложный Падеж**

1. Birinci Tip Çekimler

HALLER	**CANLI VARLIK İSİMLERİ**		**CANSIZ İSİM**
И.П (кто \что)	Студент	Слон	Город
Р.П. (кого \чего)	Студент **-а**	Слон **-а**	Город **-а**
Д.П (кому\ чему)	Студент **-у**	Слон **-у**	Город **-у**
В.П (кого \чего)	Стулент **-а**	Слон **-а**	город
Т.П (кем \чем)	Студент **-ом**	Слон **-ом**	город **-ом**
П.П (о ком\ о чем	о студент **-е**	Слон **-е**	о город **-е**

Bunların Türkçe karşılıklarını yazacak olursak,

yalın hal	öğrenci	Fil	şehir
-in hali	öğrencinin	Filin	şehrin
-e hali	öğrenciye	File	şehre
-i hali	öğrenciyi	Fili	şehri
-ile hali	öğrenci ile	Fil ile	şehir ile
-de hali	öğrenci hakkında	Fil hakkında	şehir hakkında

Dikkat edilmesi gereken nokta cansız isimlerin -i halinde çekilmediğidir. Örneğimizdeki **город** (şehir) kelimesi, dikkat edilirse, -i halinde çekilmemiştir.

Aynı isimlerin bu kez de çoğul çekimlerini inceleyelim...

HALLER	**CANLI VARLIK İSİMLERİ**		**CANSIZ İSİM**
И.П (кто\что)	Студент **-ы**	Слон **-ы**	Город **-а**
Р.П (кого\ чего)	Студент **-ов**	Слон **-ов**	Город **-ов**
Д.П (кому\ чему)	Студент **-ам**	Слон **-ам**	Город **-ам**
В.П (кого\ что)	Студент **-ов**	Слон **-ов**	Город **-а**
Т.П (кем \чем)	Студент **-ами**	Слон **-ами**	Город **-ами**
П.П (о ком о чем)	о студент **-ах**	о слон **-ах**	о город **-ах**

Yukarıdaki Türkçe karşılıkları çoğul olarak düşünüp yazacak olursak bu isimlerin anlamlarını çıkarmış oluruz.

Sonu yumuşak sessiz -и ve -я ile biten Eril cins isimlerin tekil ve çoğul çekimleri şöyledir:

HALLER	**CANLI VARLIK**	**CANSIZ VARLIK**
И.П	Учитель	Огонь (ateş)
Р.П	(öğretmen)	Огн **-я**
Д.П	Учител **-я**	Огн **-ю**
В.П	Учител **-ю**	огонь
Т.П	Учител **-я**	огн **-ем**
П.П	Учител- **ем**	об огн **-е**
	об учител **-е**	

HALLER	**CANLI VARLIK**	**CANSIZ VARLIK**
И.П	Герой (kahraman)	Музей (müze)
Р.П	Геро **-я**	Музе **-я**
Д.П	Геро **-ю**	Музе **-ю**
В.П	Геро **-я**	музей
Т.П	Геро **-ем**	музе **-ем**
П.П	о геро **-е**	о музе **-е**

Şimdi de bu isimlerin çoğul çekimlerini görelim.

HALLER	**CANLI VARLIK**	**CANSIZ VARLIK**
И.П	Учитель	огонь
Р.П	учител **-ей**	огн **-ей**
Д.П	учител **-ям**	огн **-ям**
В.П	учител **-ей**	огн **-и**
Т.П	учител **-ями**	огн **-ями**
П.П	об учител **-ях**	об огн **-ях**

HALLER	**CANLI VARLIK**	**CANSIZ VARLIK**
И.П	Герои	музеи
Р.П	геро **-ев**	музе **-ев**
Д.П	геро **-ям**	музе **-ям**
В.П	герои	музеи
Т.П	геро **-ями**	музе **-ями**
П.П	о геро **-ях**	о музе **-ях**

Sonu -e ve -o ile biten Nötr cins isimlerin de çekimi birinci tip çekimler gibi olur. Sözcüklerin sonundaki -e ve -o atıldığında geriye kalan kökün sonundaki harfin yumuşak ya da sert oluşuna bağlı olarak Eril isimler gibi çekilir.

HALLER	**-O İLE BİTEN İSİM**	**-E İLE BİTEN İSİM**
И.П	Лицо (yüz)	Ружьё (tabanca)
Р.П	Лиц **-а**	Ружь **-я**
Д.П	Лиц **-у**	Ружь **-ю**
В.П	лицо	ружьё
Т.П	лиц **-ом**	руж **-ём**
П.П	о лиц **-е**	о ружь **-е**

Şimdi de bu isimlerin çoğul çekimlerini görelim.

HALLER	**-O İLE BİTEN İSİM**	**-E İLE BİTEN İSİM**
И.П	Лиц **-а**	Ружь **-я**
Р.П	лиц	Руж **-ей**
Д.П	лиц **-ам**	Ружь **-ям**
В.П	лиц **-а**	Ружь **-я**
Т.П	лиц **-ами**	Ружь **-ями**
П.П	о лиц **-ах**	о ружь **-ях**

Sonu -ий ile biten Eril ve sonu -ие ile biten Nötr cins isimlerini hal takıları

HALLER	**-ИЙ İLE BİTEN İSİM**	**-ИЕ İLE BİTEN İSİM**
И.П	Санаторий (senatorya)	Здание (bina)
Р.П	Санатор-**ия**	Здани-**я**
Д.П	Санатор-**ию**	Здани-**ю**
В.П	санаторий	здание
Т.П	санатори-**ем**	здани-**ем**
П.П	о санатор-**ии**	о здани-**и**

2. İkinci Tip Çekim

Dişi cins isimlerde sonu -а ve я- ile bitenler bu tip isimle çekilirler. Sondaki -а ve -я harfleri düşerek yerine ismin halinin çekim eki gelir.

HALLER	**-а İLE BİTEN İSİM**	
И.П	Страна (ülke)	Цена (fiyat)
Р.П	стран- **ы**	цен- **ы**
Д.П	стран- **е**	цен- **е**
В.П	стран- **у**	цен- **у**
Т.П	стран- **ой**	цен- **ой**
П.П	о стран- **е**	о цен- **е**

-a atıldıktan sonra geriye kalan kökün sonunda -г,-к,-х, harflerinden birisi olursa -ы yerine -и gelir

Девочка - Девочки
Студентка - Студентки
Старуха - Старухи
Нога -Ноги

Şimdi de yukarıdaki çekimlerin çoğul çekilişlerini görelim

HALLER	**-а İLE BİTEN İSİM**	
И.П	страны	цены
Р.П	стран	цен
Д.П	стран- **ам**	цен- **ам**
В.П	стран-**ы**	цен-**ы**
Т.П	стран-**ами**	цен-**ами**
П.П	о стран-**ах**	о цен- **ах**

Sonu yumuşak sessiz -я ile biten dişil isimlerin çekilmesi

HALLER	**-я İLE BİTEN İSİM**	
И.П	Статья (makale)	Деревня (köy
Р.П	стать-**и**	деревн-**и**
Д.П	стать-**е**	деревн-**е**
В.П	стать-**я**	деревн-**я**
Т.П	стать-**ей**	деревн- **ей**
П.П	о стать-**е**	о деревн- **е**

HALLER	**-я İLE BİTEN İSİM**	
И.П	линия (çizgi)	Станция (istasyon)
Р.П	лини- **и**	станци- **и**
Д.П	лини- **и**	станци- **и**
В.П	лини- **ю**	станци- **ю**
Т.П	лини- **ей**	станци- **ей**
П.П	о лини- **и**	о станци- **и**

Şimdi de bu isimlerin çoğul çekimini görelim.

HALLER	**-я İLE BİTEN İSİM**	
И.П	линия	Станция
Р.П	лини-**ий**	станци- **ий**
Д.П	лини-**ям**	станци- **ям**
В.П	лини- **и**	станци- **и**
Т.П	лини- **ями**	станци- **ями**
П.П	о лини- **ях**	о станци- **ях**

3. Üçüncü Tip Çekim

Bu tip çekim sonu -ь ile biten dişil cins isimler için geçerlidir.

HALLER	**-Ь İLE BİTEN İSİMLER**	
И.П	Мысль (fikir)	Жизнь (yaşam)
Р.П	мысл **-и**	жизн **-и**
Д.П	мысл **-и**	жизн **-и**
В.П	мысль	жизн **-ь**
Т.П	мысль- **ю**	жизнь **-ю**
П.П	о мысл- **и**	о жизн **–и**

Şimdi de bu kelimelerin çoğul çekimine bakalım.

HALLER	**-ь İLE BİTEN İSİMLER**	
И.П	Мысль	Жизнь
Р.П	мысл **-ей**	жизн **-ей**
Д.П	мысл **-ям**	жизн **-ям**
В.П	мысл **-и**	жизн **-и**
Т.П	мысл **-ями**	жизн **-ями**
П.П	о мысл **-ях**	о жизн **–ях**

УРОК 10 - DERS 10

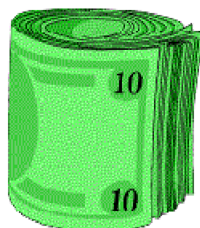
СКЛОНЕНИЕ ЛИЧНЫХ МЕСТОИМЕНИЙ ПО ПАДЕЖАМ

ŞAHIS ZAMİRLERİNİN İSMİN HALLERİNE GÖRE ÇEKİMİ

Birinci Tekil ve Çoğul Şahıs Zamirlerinin Çekimleri

HALLER **(ПАДЕЖ)**	TEKİL**(ЕД. Ч)**		ÇOĞUL**(МН. Ч.)**	
И.П (yalın)	**Я**	Ben	**МЫ**	Biz
Р.П (-in hali)	**МЕНЯ**	Beni(m)	**НАС**	Bizi(m)
Д.П (-e hali)	**МНЕ**	Bana	**НАМ**	Bize
В.П (-i hali)	**МЕНЯ**	Beni	**НАС**	Bizi
Т.П (ile hali)	**СО МНОЙ**	Benim İle	**С НАМИ**	Bizim İle
П.П (-de hali)	**ОБО МНЕ**	Benim Hakkımda	**О НАС**	Bizim Hakkımızda

Я учитель Ben öğretmenim
Меня зовут Мехмет Benim adım Mehmet
У меня есть 10 рублей Benim 10 rublem var

Ко мне пришёл друг Bana arkadaşım uğradı
Он говорил со мной O benimle konuştu
Она говорила обо мне Benim hakkımda konuşuyordu

İkinci Tekil ve Çoğul Şahıs Zamirlerinin Hallere Göre Çekimi

HALLER **(ПАДЕЖ)**	TEKİL**(ЕД. Ч)**		ÇOĞUL**(МН. Ч.)**	
И.П (yalın) Р.П (-in hali) Д.П (-e hali) В.П (-i hali) Т.П (ile hali) П.П (-de hali)	**ТЫ** **ТЕБЯ** **ТЕБЕ** **ТЕБЯ** **С ТОБОЙ** **О ТЕБЕ**	Sen Seni(n) Sana Seni Senin İle Senin Hakkında	**ВЫ** **ВАС** **ВАМ** **ВАС** **С ВАМИ** **О ВАС**	Siz Sizi(n) Size Sizi Sizin İle Sizin Hakkınızda

Где ты, мой друг?	Neredesin sen dostum?
Я вас любил	Ben sizi sevmiştim
Я приехал к вам	Ben size geldim
Мы сделаем ето с тобой	Bunu seninle beraber yapacağız
Я не говорю о тебе	Senin hakkında konuşmuyorum

Üçüncü Tekil Şahıs Zamirlerinin**(он,она,оно)** Hallere Göre Çekilmesi

HALLER **(ПАДЕЖ)**	TEKİL**(ЕД. Ч)**		TEKİL**(ЕД. Ч)**	
И.П (yalın) Р.П (-in hali) Д.П (-e hali) В.П (-i hali) Т.П (ile hali) П.П (-de hali)	**ОН/ОНО** **ЕГО(У НЕГО)** **ЕМУ(К НЕМУ)** **ЕГО** **ИМ (С НИМ)** **О НЁМ**	O Onu(n) Ona Onu Onun İle Onun Hakkında	**ОНА** **ЕЕ(У НЕЕ)** **ЕЙ(К НЕЙ)** **ЕЕ** **ЕЙ(С НЕЙ)** **О НЕЙ**	O Onu(n) Ona Onu Onun İle Onun Hakkında

У него болит голова Onun başı ağrıyor

Андрей пришел к ней Andrey ona(kız) geldi
Я говорю с ней Ben onunla konuşuyorum
Я собирался идти к нему Ona(erkek) gitmeye niyetlendim
Я его видел Onu gördüm

Üçüncü Şahıs Zamirlerinin Hallere Göre Çekimi

HALLER **(ПАДЕЖ)**	ÇOĞUL**(МН. Ч.)**	
И.П (yalın)	**ОНИ**	Onlar
Р.П (-in hali)	**ИХ(У НИХ)**	Onları(n)
Д.П (-e hali)	**ИМ(К НИМ)**	Onlara
В.П (-i hali)	**ИХ**	Onları
Т.П (ile hali)	**ИМИ(С НИМИ)**	Onlar İle
П.П (-de hali)	**О НИХ**	Onlar Hakkında

Я давал книги им
Kitapları onlara verdim

Мы побеседовали о них
Biz onlar hakkında sohbet ettik

Мы с ними приготоволи пирожки
Biz pastayı onlarla hazırladık

Они их не видели
Onlar onları görmedi

КТО ve ЧТО’ NUN ÇEKİMLERİ

HALLER **(ПАДЕЖ)**	**КТО**		**ЧТО**	
И.П (yalın)	**КТО**	Kim	**ЧТО**	Ne
Р.П (-in hali)	**КОГО**	Kimi(n)	**ЧЕГО**	Neyi(n)
Д.П (-e hali)	**КОМУ**	Kime	**ЧЕМУ**	Neye
В.П (-i hali)	**КТО**	Kim	**ЧТО**	Neyi
Т.П (ile hali)	**(С) КЕМ**	Kim İle	**(С) ЧЕМ**	Ne İle
П.П (-de hali)	**О КОМ**	Kim Hakkında	**О ЧЁМ**	Ne Hakkında

О ком вы говорите?
Kimin hakkında konuşuyorsunuz?

Кому вы отдали сумку?
Çantanızı kime verdiniz?

Кого вы хотите видеть ?
Kimi görmek istiyorsunuz?

УРОК 11 - DERS 11

УПОТРЕБЛЕНИЕ ПРЕДЛОЖНОГО ПАДЕЖА

-DE HALİNİN KULLANILMASI

A. **-В-** (fı) edatı bir yerin, bir şeyin içinde olma durumu için kullanılır.

Где все были?
Herkes nerede idi?

Все были **в классе.**
Herkes sınıfta idi

Где ваши вещи
Eşyalarınız nerede?

Мои вещи **в комнате**
Benim eşyalarım dolaptadır

Ayrıca ne giymişti sorusu **В чём** (fı çiyom) bu kalıpla kullanılır.

В чём он был?
Ne giymişti?

Он был **в белой рубашке**
Beyaz bir gömlek giymişti

B. **- На**-(na) edatı bir yerin bir şeyin üstünde olma ya da kalıp halinde bazı sözcüklerle kullanılır

Где стоит книга
Kitap nerede duruyor?

Книга стоит **на полке**
Kitap rafta duruyor

Ayrıca - на- edatı bir araçla gitme eylemini belirtirken de kullanılır. Hangi araçla sorusu sorulurken -На чём- (na çiyom) kalıbı kullanılır

На чём они уехали?
Onlar ne ile gittiler?

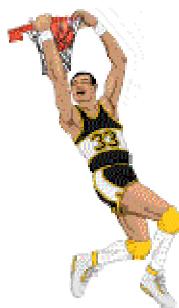
Они уехали **на машине**
Onlar araba ile gittiler.

C. Bir canlı ya da cansız nesnenin hakkında sorusu sorulurken ismin de hali **-О ком- (**a kom) kalıbıyla birlikte kullanılır. Cevapta ise yalnızca **-o-** edatı kullanılır ve edatın önüne gelen isim de bu halde çekilir.

О ком вы говорите?
Kim hakkında konuşuyorsunuz?

Я говорю **о баскетболисте**
Basketbolcu hakkında konuşuyorum.

D. birinin devrinde, zamanında gibi cümlelerde bu halde kullanılır. **-При-** (pri) edatı bu anlamı karşılar

При войне все было трудно.
Savaş sırasında her şey zordu

При Горбачёве сборная команда была сильная.
Gorboçov zamanında ulusal takım çok güçlüydü.

E. **-В-**(fı) edatı ayrıca zaman bildirmede kullanılır.

Мы приехали суда **в июле**
Biz buraya temmuz ayında geldik

Великий Полководец Ататюрк жил **в 20-ом веке**.
Büyük Başkomutan Atatürk 20.yy'da yaşamıştır.

Ayrıca -başlangıcında, ortasında ve sonunda kelimeleri **B** edatıyla kullanılır.

В начале- (fı naçale) Başlangıcında

В середине-(fı seredine) Ortasında

В конце- (fi kantse) Sonunda

В начале прогулки всё было готово
Gezinin başında her şey hazırdı

Мы уедем от суда **в середине** месяца
Buradan bu ayın ortasında ayrılacağız.

В конце урока все было ясно
Dersin sonunda her şey anlaşılmıştı

УРОК 12 - DERS 12

УПОТРЕБЛЕНИЕ РОДИТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА

-İN HALİNİN KULLANILIŞI

Tamlayan (-in) Halinin İsim Tamlaması Şeklinde Kullanılması

Türkçe'deki 'öğrencinin kitabı', 'Öğretmenin kalemi' gibi tamlamalar Rusça'da tersten yapılmaktadır.

Учебник **студента** (öğrencinin ders kitabı)

Bu tamlamanın özensiz çevirisi şöyle olurdu: 'Ders kitabı öğrencinin'

Dikkat edilirse **студент** (öğrenci) kelimesinin ismin -in haliyle çekildiğidir. Bu kelimenin yalın hali, **студент,** -in halinde çekilmiş şekli ise **студента** dır. Yani -in halinde, eril cins bir kelime olduğu için, sonuna -a almıştır.

Ответ ученика
Öğrencinin yanıtı

Ответ ученика удивил меня
Öğrencinin yanıtı beni şaşırttı.

Kullanılan eylemin geçtiği nesneyi göstermek için isimler -in halinde kullanılır. Bu tip durumlarda fiillerden türemiş isimler kullanılır.

Чтение книги
Kitabın okunması

Пение гимна
Milli marşın söylenmesi

слушание лекции
Dersin dinlenmesi

Fakat fiillerden sonra isimler -i hali takılarını alırlar

читать книгу
kitap okumak

петь гимн
milli marş söylemek

слушать лекцию
dersi dinlemek

Çokluk azlık bildiren zarflardan sonra genel olarak -in hali çoğul kullanılır.

много	pek çok
много книг	pek çok kitap
много знаний	pek çok bilgi
немного	biraz
немного вещей	biraz eşya
немного воды	biraz su
мало	az
мало лудей	az insan
сколько	Ne kadar?
сколько людей	Ne kadar insan

Rusça'da **два** (2) **три** (3) ve **четыре** (4) ve sonu bu rakamlarla biten sayılardan sonra gelen isimler -in hali tekil kullanılır.

Два студента	İki insan
33 слова	Otuz üç sözcük
24 книги	Yirmi dört kitap

Örneklerde görüldüğü gibi Eril ve Nötr Cins için **два**, dişil cins için **две** kullanılmaktadır. Rusça'da 1 ve 2 rakamlarında cinsiyet söz konusudur. Diğer rakamlar bütün cinsler için tek tiptir.

три студентаüç öğrenci
сто два слова Yüz iki kelime

103 книги Yüz üç kitap
сорок четыре студентки Kırk dört kız öğrenci

5 -20 rakamlarından sonra gelen isimler ve isim soylu sözcükler -in hali çoğul olur.

Двенадцать студентов гуляли по городу.
12 öğrenci şehirde geziyorlardı

Я прочитал 18 книг
Ben on sekiz kitap okudum

В нашем городе одиннадцать кинотеатров.
Bizim şehirde 11 tane sinema var

Я съел 5 хлебов
Beş ekmek yedim

Там был 15 собак
Orada 15 köpek vardı

УПОТРЕБЛЕНИЕ РОДИТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА С ПРЕДЛОГАМИ

TAMLAYAN HALİNİN EDATLARLA KULLANILMASI

Yer Gösteren Edatlar

Около школы	okulun yakınında
Возле дома	evin yanında
У двери	kapının yanında
вокруг леса	ormanın çevresinde
Вдоль реки	ırmak boyunca
Мимо вокзала	garın önünde (geçip gitme)
Среди друзей	arkadaşlar arasında

посреди зала	salonun ortasında
против двери	kapının karşısında
напротив двери	kapının karşısında
внутри квартиры	dairenin içinde
вне сада	bahçenin dışında

Где находится ваш дом?
Eviniz nerededir?

Наш дом находится около школы
Evimiz okulun yanında bulunuyor

Где ты живёшь?
Nerede yaşıyorsun?

Я живу возле школы
Okulun yanında yaşıyorum

Где ваш учитель?
Öğretmeniniz nerededir?

Он стоит у двери
Öğretmenimiz kapının yanındadır

Yukarıdaki örnek cümlede de görüldüğü gibi **у** edatı bir eşyanın ya da şahsın başka bir eşya yanında bulunması veya orada bir aktivitede bulunması durumunu bildirir. **Где** ve **у кого** sorularına cevap verirken kullanılır.

Где стоит диван?	Divan nerededir?
Диван стоит у шкафа	Divan rafın yanında duruyor
У кого вы были вчера?	Dün akşam kimin yanındaydınız?
Вчера мы были у друга	Dün biz arkadaşımızın yanındaydık

У EDATININ DİĞER KULLANIM DURUMLARI

Bir eşyanın sahibini bildirirken **у кого** (kim sahip, kimin var) soru sözcüğüne cevapta **у** edatı kullanılır. "Sahip olmak" anlamına gelen "var" olmak **(быть)** fiili kullanılır.

У кого есть русский учебник?
Kimin Rusça ders kitabı var?

У студента есть русский учебник

Öğrencinin Rusça ders kitabı vardır

У кого будет новый автомобиль?
Kimin yeni arabası olacak?

У меня будет новый автомобиль
Benim yeni arabam olacak.

Вокруг edatının kullanılması

Bu edat bir şeyin çevresinde olma anlamı verir.

Дети играют в футбол вокруг парка
Çocuklar parkın etrafında futbol oynuyorlar

Спортсмены занимаются вокруг озера
Sporcular gölün çevresinde çalışıyorlar

Вдоль edatının kullanılması

Bu edat bir şey boyunca anlamı verir.

Мы ехали в деревню вдоль дороги леса
Köye orman yolu boyunca geldik

Мимо Edatının Kullanılması

Bu edatın yanında kıyısında anlamı vardır

Однажды она прошла мимо нашего дома
Bir seferinde bizim evin yanından geçti.

Посреди

Bu edatın bir şeyin ortasında olma anlamı vardır

Где стоит памятник Ататюрка?
Atatürk heykeli nerededir?

Памятник Ататюрка стоит посреди площади
Atatürk heykeli meydanın ortasında bulunmaktadır

Среди

Bu edat bir şeyin ya da kişilerin arasında olma anlamında kullanılır.

Среди нас я самый младший
İçimizde en genç benim

Поиши книгу среди своих вещей
Kitabı eşyalarının içinde ara

Напротив

Bu edat bir şeyin birisinin karşısında olma anlamında kullanılır.

Он стоит напротив меня
Benim karşımda duruyor

Машина остановилась напротив остановки
Araba durağın karşısında durdu.

Против

Bu edat bir şeyin ya da birisinin karşısında olma(soyut anlamda) anlamında kullanılır

Мартин Лютер Кинг всегда был против расизма

Martin Luther daima ırkçılığa karşı olmuştur.

YÖN GÖSTEREN EDATLAR

из/изо	-den dan anlamı
из класса	sınıftan

Откуда вышли студенты?
Öğrenciler nereden çıktılar?

Студенты вышли из класса
Öğrenciler sınıftan çıktılar

с/со	**-**den -dan
с полки	raftan

Откуда он взял газету?
Gazeteyi nereden aldı?

Он взял газету с полки
Gazeteyi raftan aldı

из-за	arkasından
из-за горы	dağlarından arkasından

Солнце появилось из-за горы
Güneş dağların arkasından çıktı.

из-под	altından

Кошка выскочила из-под стола
Kedi masanın altından fırladı

Om Edatının Kullanılması

Bu edat bir canlı kişiden dönmeyi uzaklaşmayı ifade eder.

Я вернулся от мамы.
Annemden döndüm

Он пришел от товарища
Arkadaşından geldi.

İki yer arasındaki uzaklığı bildirmede от edatı до (-e kadar) edatı ile birlikte kullanılır.

От Анкары до Станбула 451 километр
Ankara İstanbul arası 451 kilometredir (Ankara'dan İstanbul'a 451 kilometre)

ZAMAN BİLDİREN EDATLAR

Aşağıdaki edatlar **-когда** (ne zaman) sorusuna cevap verirken -in hali' nde kullanılırlar.

с (со) -den, dan itibaren

Когда открывается магазин?
Dükkan ne zaman açılıyor?

Магазин открывается с восьми часов
Dükkan 8'de açılıyor (Dükkan 8'den itibaren açık)

до -e kadar

Когда все были готовы?
Her şey ne zaman hazır oldu?

Все были готовы до приезда министра
Bakan gelene kadar her şey hazır oldu.

с...до -den, dan itibaren -e kadar

Когда вы работаете?
Ne zaman çalışıyorsunuz?

Мы работаем с девяти утра до девяти вечера
Biz sabah 10 dan akşam 10 a kadar çalışıyoruz.

после arkasında

Когда они поедут на море?
Ne zaman denize gidiyorlar?

Они поедут на море после июня
Denize haziran ayından sonra gidecekler

накануне arifesinde, öncesinde

Когда вы зайдёте ко мне?
Bana ne zaman uğrayacaksınız

Я зайду к вам накануне праздника
Size bayram arifesinde uğrayacağım

SEBEP BİLDİREN EDATLAR

Aşağıdaki edatlar (neden) sorusuna cevap verirken -in halinde kullanılırlar.

из-за (Birisinin veya bir şeyin yüzünden anlamlarını karşılamada bu edat kullanılır)

Почему ты не пришёл вчера?
Dün neden gelmedin?

Я не смог прийти из-за дождя
Yağmur yüzünden gelemedim

Я не пришёл из-за матери, она меня не разрешила.
Annemin yüzünden gelemedim, bana izin vermedi

из sebebiyle

Почему он решил уехать?
Neden gitmeye karar verdi

Он решил уехать из любви к ней
Ona olan sevgisi yüzünden gitti.

от -den, dan dolayı

Почему он так кричит?
Neden böyle bağırıyor?

Он кричит от боли
O acıdan bağırıyor

с -den, dan dolayı

Почему она плакала?
Neden ağladı?

Она плакала с горя
Üzüntüden ağladı

AMAÇ BİLDİREN EDATLAR

Для Bir hareketin bir şahıs ya da şeyin yararına olması ifade edilirken bu edat kullanılır. **Для кого** (kimin için), **Для чего** (neyin için) sorularına cevap verirken de bu edat kullanılır.

Для кого этот подарок?
Bu hediye kimin için?

Этот подарок для моего мужа
Bu hediye kocam için

Для чего ты идёшь на вокзал?
Gara ne için gidiyorsun?

Я иду на вокзал встретить маму
Gara annemi karşılamaya gidiyorum

Ради uğruna

Ради чего он оставил работу?
Ne uğruna işi bıraktı?

Он оставил работу ради спокойствия
İşi huzura kavuşmak uğruna bıraktı

от karşı (soyut)

От чего это лекарство?
Bu ilaç ne ilacıdır (Bu ilaç neye karşıdır)

Это лекарство от гриппа
Bu ilaç grip ilacıdır (Bu ilaç gribe karşıdır)

Без Bu edat bir şahsın ya da bir şeyin yoksunluğu ve olmayışı ifade edilirken bu edat kullanılır

Я люблю пить чай без сахара
Ben çayı şekersiz içmeyi severim

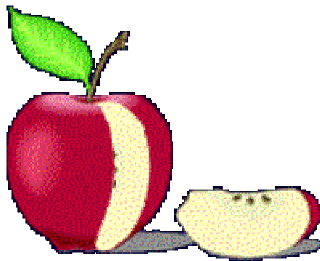
Он пришёл в кино без билета
Tiyatroya biletsiz geldi

Студент говорил по-русски без ошибок
Öğrenci Rusça'yı hatasız konuştu

Кроме Bu edat **-**den başka anlamı verir

Кроме ключа в кармане была мелочь
Anahtardan başka cebinde bozuk para vardı

Кроме арбуза я люблю яблоки
Karpuz dışında elmayı da severim

Вместо Yerine

Ты иди вместо меня
Benim yerime sen git

Вместо карандаша возьмём ручку
Kurşun kalem yerine tükenmez kalem alalım

УРОК 13 - DERS 13

УПОТРЕБЛЕНИЕ ДАТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА

-E HALİNİN KULLANMASI

Употребление дательного падежа без предлогов

-E halinin edatsız kullanılması

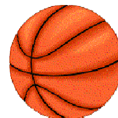
A. Bir grup fiil ile -e hali yapılan işin; bir şahsın ya da eşyanın yararına olması bildirir. Bu fiillerden bazıları aşağıdakilerdir.

Покупать/купить	satın almak
Давать/дать	vermek
Помагать/помочь	yardım etmek
Дарить/подарить	armağan etmek

Мать купила книгу сыну
Anne oğluna kitap aldı.

Мой друг помогал мне
Arkadaşım bana yardım etti

Он давал баскетболный мяч другу
Basketbol topunu arkadaşına verdi

Я подарил цветок своей девушке
Kız arkadaşıma çiçek armağan ettim

B. Bir konuşmanın hitabın açıklamanın yöneltildiği şahsın -e halinde olmasını gerektiren fiiller
şöyledir.

Говорить/сказать	konuşmak
звонить/позвонить	telefon açmak
Писать/написать	yazı yazmak
отвечать/ответить	cevap vermek
Рассказывать/рассказать	anlatmak
объяснять/объяснить	açıklamak

Гид сказал туристам, что прогулка закончилась
Rehber turistlere gezinin bittiğini söyledi

Не забудь позвонить сестре
Kız kardeşini aramayı unutma

Учитель рассказывал новое правило ученикам
Öğretmen öğrencilere yeni kuralları anlattı

Yukarıdaki fiillerin kökünden türeyen isimler de bu halde kullanılır.

Ответ учителью	**Помощь народу**
Письмо брату	**рассказ сыну**

УПОТРЕБЛЕНИЕ ДАТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА В БЕЗЛИЧНЫХ ПРЕДЛОЖЕНИЯХ

ÖZNESİZ CÜMLELERDE -E HALİNİN KULLANILMASI

A. Aşağıdaki fiillerden sonra, fiillerin mastar haliyle birlikte -e halinin kişilik zamirleri kullanılır.

Надо gereklidir, zorunludur
Необходимо gereklidir
Нужно gereklidir
Можно mümkündür
Нельзя imkansızdır

Ученикам нужно отдыхать в лагаре
Öğrencilerin kampta dinlenmeleri gerekmektedir

Здесь людям нельзя говорить громко
Burada insanların yüksek sesle konuşmaları yasaktır

Президенту необходимо улететь в Турцию
Başkanın Türkiye' ye gitmesi gerekmektedir

Мне надо служить в армии
Askerlik görevini yapmam lazım

B. -o ile biten zarflar -e halinde kullanılır.

Весоло	Neşelidir
стыдно	Ayıptır
Грустно	Üzgündür
интересно	ilginçtir
Скучно	Sıkıcıdır/Sıkıntılıdır
хорошо	iyidir

Мне скучно дома
Benim evde canım sıkılıyor

Мне холодно
Üşüyorum

Нам очень хорошо здесь
Biz burada çok iyiyiz

Мне стыдно за них
Ben onların adına utanç duyuyorum

Нам было очень грусто
Biz çok üzgündük

C. Fiilin mastar şekli -e hali ile kullanıldığında eylemin mecburiyetini ve ya kaçınılmazlığını ifade edilmektir.

Всем сотрудникам собратся в пять часов
Bütün elamanların saat beşte toplanmaları lazım

Куда тебе ехать завтра?
Yarın nereye gitmen lazım

D. **-ся** son takısı alan fiiller de -e haliyle kullanılır.

Мне не хотелось уйти отсуда
Buradan gitmek istemiyorum

Мне нравится как они танцуют
Dans ediş şekilleri hoşuma gidiyor

Мне не спится
Uyuyamıyorum

УПОТРЕБЛЕНИЕ ДАТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА ПРИ ОБОЗНАЧЕНИИ ВОЗРАСТА

Yaş Söylemede -E halinin Kullanılması

Сколько тебе лет?
Senin Yaşın kaç?

Сколько вам лет?
Sizin Yaşınız kaç?

Сколько ему лет?
Onun yaşı kaç?

Rusça'da yıl**(год)** kelimesi önüne geldiği sayıya göre farklı çekilir. Şöyle ki;

1 ve sonu bir ile biten sayılardan sonra ГОД
2,3,4 ve sonu bu rakamlarla biten sayılardan sonra ГОДА
diğer sayılardan sonra ise ЛЕТ

Ему тридцать один год
O 31 yaşındadır

Мне 24 года
Ben 24 yaşımdayım

Моей бабушке 78 лет
Babaannem 78 yaşındadır

УПОТРЕБЛЕНИЕ ДАТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА С ПРЕДЛОГАМИ

-E HALİNİN EDATLARLA KULLANILMASI

A. K(Ko) Edatının Kullanılması

1. Bu edat ile kendisine yaklaşılan şahıs veye eşya -e halinde kullanılır.

Куда **(kuda)** nereye

К чему **(kı çemu)** neye doğru

К кому **(kı komu)** kime doğru

Спортсмены бегут к финишу

Sporcular finiş çizgisine doğru koşuyorlardı
Утром он шёл к врачу
Sabahleyin doktora gitti

Он прилетел к отцу в Станбул
İstanbul'a babasının yanına uçtu

Bu edat genel olarak önünde **-под** ve **-при** yaklaşma ve gelme bildiren önekleri bulunan fiiller ile birlikte kullanılır.

Офицер подошёл к танку.
Subay tanka yaklaştı.

Автобус подъехал к остоновке
Otobüs durağa yaklaştı

Лодка подпыла к берегу
Kayık kıyıya doğru yanaştı

Yukarıdaki cümlelerde görüldüğü gibi **под** öneki alan fiillerden sonra her zaman k edatı gelmektedir. **-При** öneki ise sadece canlı bir şeye yönelmeyi ifade ederken kullanılır

Рабочие пришли к инженеру
İşçiler mühendisin yanına gitti

Ко мне пришла одна подруга
Kız arkadaşım bana geldi

B. По Edatının Kullanılması

Bu edat yalnız -e halinde değil aynı zamanda -de ve-i halinde de kullanılır.

a. Bu edat bir yüzey üstünde yapılan hareketi göstermede **где** sorusuna cevap olarak kullanılır.

Где они гуляли?
Nerede dolaşıyorlardı?

Они гуляли по босфорскому мосту.
Boğaz köprüsü üzerinde dolaşıyorlardı

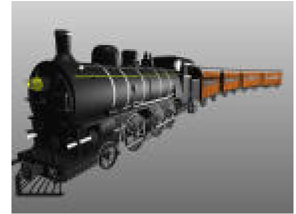
Отец ходил по комнате

Baba odada dolaşıyordu

Слёзы у нее текли по щекам
Gözyaşları yanağından akıyordu.

b. Bir hareketin yerini, kapsamını ve yönünü bildirmede de bu edat kullanılır.

По всем институтам собирались группы добровольцев
Tüm üniversitelerden gönüllü gruplar toplandı

Кондуктор гулял по всем вагонам поезда
Kondüktör trenin tüm vagonlarını dolaştı

c. Haberleşme araçlarını başında "vasıtasıyla, yoluyla" anlamlarını karşılamada kullanılır.

Слушать по радио	Radyodan duymak
Выступать по радио	radyoda yayına çıkmak

Послать письмо по почте	mektubu posta yoluyla göndermek
Послать телеграмму по почте	telgrafı posta yoluyla göndermek
Позвонить по телефону	telefon açmak

d. Belli arlıklarla yapılan bir hareketi göstermede bu edatı kullanılır. **Когда** sorusuna cevap verilir

Ученики сдают экзамены по пятницам
Öğrenciler Cuma günleri sınav oluyorlar

Мы гуляем по вечерам по парку.
Cuma akşamları parkı gezeriz

Я изучаю русский язык по ночам
Rusça'yı geceleri çalışırım

e. Bir alanda ihtisas sahibi olma ya da çalışma yapma bildirirken bu edat kullanılır

У него завтра будет экзамен по физике
Yarın fizik sınavımız var

Мой сосед - специалист по аграрному хозяйству.
Komşum tarım alanında uzmandır

f. Akrabalık ya da başka bir nedenden dolayı mevcut ilişkiye işaret ederken bu edat kullanılır..

Я встретил товарища по школе
Okuldan arkadaşım ile tanıştım

Мы родственники по отцу
Biz baba tarafından akrabayız

g. -e göre anlamında bu edat kullanılır.

Они изменили план работы по желанию.
Planı müdürün isteğine göre değiştirdiler

По мнению товарища завтра будет хорошая погода
Arkadaşımın fikrine göre yarın hava güzel olacak

БЛАГОДАРЯ EDATININ KULLANILMASI

Bir şeyin "sayesinde, yardımıyla" elde edilen olumlu sonucu belirtirken bu edat kullanılır

Благодаря хорошей погоды экскурсия была отличная
İyi hava sayesinde gezimiz çok güzel geçti

Благодаря вашей помощи я сдал экзамен
Sizin yardımınız sayesinde sınavı geçtim.

ВОПРЕКИ EDATININ KULLANILMASI

Bu edat -e rağmen anlamını karşılar

Вопреки совету врача больной встал с постели
Doktorun tavsiyelerine rağmen hasta yataktan kalktı.

Вопреки трудностями мы выполнили работу
Zorluklara rağmen işimizin üstesinden geldik

НАВСТРЕЧУ EDATININ KULLANILMASI

Birisinin karşısına çıkma karşısına rast gelme anlamlarında hareket fiilleri kullanılır

Навстречу нам шли друзья
Arkadaşlarımız bize doğru yürüyorlardı

Мой друг шёл навстречу мне
Arkadaşım bana doğru yürüyordu

СОГЛАСНО EDATININ KULLANILMASI

Gereğince anlamını karşılayan bu edat hem -e hali hem de -in halinde kullanılır.

Согласно решению суда воры были посажёны в тюрмы.
Mahkeme kararı gereğince hırsızlar hapishaneye koyuldu.

Согласно распоряжению директора занятия будут начинается в 8 часов.
Müdürün emri gereğince dersler 8’de başlayacak.

УРОК 14 - DERS 14

УПОТРЕБЛЕНИЕ ВНИТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА

-İ HALİNİN KULLANILMASI

A. Bir hareketin gerçekleştirildiği zaman dilimini belirtmede -i hali kullanılır.

Сколько времени Ne kadar süre

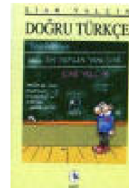
Как долго Ne kadar süre

Как часто Ne kadar sıklıkla

Два раза в день я пью кофе
Günde iki defa kahve içerim.

Всю неделю мать читала книгу
Annem tüm hafta kitap okudu

Целый день шёл сильный дождь
Bütün gün şiddetlice yağmur yağdı

УПОТРЕБЛЕНИЕ ВНИТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА С ПРЕДЛОГАМИ

-İN HALİNİN EDATSIZ ŞEKİLDE KULLANILMASI

A. Предлоги со значением места

Yer gösteren edatlar

Через karşıdan karşıya, aracılığıyla

Через что вы ехали?
Nereden geçiyordunuz?

Мы ехали через мост
Biz köprüden geçiyorduk

Сквозь arasından

Сквозь что вы прошли?
Nereden geçiyordunuz?

Мы прошли сквозь толпу
Kalabalığın arasından geçiyorduk

B. Предлоги со значением направления

Yönelme bildiren edatlar

В (Во) içine

Куда ты идёшь?
Nereye gidiyorsun?

Я иду в школу
Okula gidiyorum

На Üstüne

Куда ты положил книгу?
Kitabı nereye koydun?

Я положил книгу на столе
Kitabı masanın üzerine koydum

За arkasına

Куда зашло солнце?
Güneş nereye girdi?

Солнце зашло за тучи
Güneş bulutların arkasına girdi

Под altına

Куда забежала кошка?
Kedi nereye koştu?

Кошка забежала под стол
Kedi masanın altına koştu.

C. Предлоги со значением времени

Zaman bildiren edatlar

В (Во) -de -da zaman ve içinde anlamı verir

Когда вы придёте?
Ne zaman geleceksiniz?

Я приеду в субботу в два часа
Salı günü saat 2'de geleceğim

В какой срок ты сделаешь домашнее задание?
Ev ödevini ne zaman içinde yapacaksın?

Я сделаю задание в неделю
Ödevimi bir hafta içinde yapacağım.

Ayrıca saatler söylenirken bu edat kullanılır.

Я там буду в пять часов
Saat 5'te olacağım.

Мы доедем в два часа
Saat 2'de varacağız.

На Bu edat belli bir zamanlığına yapılan işler için kullanılır

Когда он пришёл?
Ne zaman geldi?

На какой срок он уехал?
Ne kadar zaman için gitti?

Он уехал на неделю
O bir hafta için gitti.

За Bu edat belli bir zaman içinde yapılan bir işi tanımlarken kullanılır

За какой срок вы прочитали эту книгу
Ne kadar zaman içinde bu kitabı okudunuz?

Я прочитала эту книгу за неделю
Bu kitabı bir hafta içinde okudum.

За... до

Когда вы вернулись из деревни?
Köyden ne zaman döndünüz?

Мы вернулись за неделю до начала занятий
Köyden dersler başlamadan bir hafta önce döndük

Через sonra anlamı verir

Когда ты едешь в Москву?
Ne zaman Moskova'ya gidiyorsun?

Я еду в Москву через неделю
Moskova'ya bir hafta sonra gidiyorum.

Ayrıca bu edat bir şey, bir kimse aracılığıyla anlamıyla da kullanılır.

Новость была дана через журнал
Haber dergi aracılığıyla duyurulmuştu

Он задал вопрос ему через переводчика
Ona pilot aracılığıyla sorular yöneltmişti.

Назад Bu edat önce anlamı verir

Я видел её 2 недели назад
Onu iki hafta önce gördüm

Я был с ней четыре дня назад
Dört gün önce onunla beraberdim

D. Предлоги со значением цели

Amaç bildiren edatlar

За için

За что они борются?
Ne için mücadele ediyorlar?

Они борются за мир
Barış için mücadele ediyorlar

Bu halde ayrıca -про- edatı kullanılır. Bu edat bir şey hakkında anlamı verir

Про что он говорит?
Ne hakkında konuşuyor?

Он говорит про свою семью.
Kendi ailesi hakkında konuşuyor.

Про такие вещи нельзя шутить
Bu tür şeyler hakkında şaka yapılmaz

УРОК 15 - DERS 15

УПОТРЕБЛЕНИЕ ТВОРИТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА

-İLE HALİNİN KULLANILMASI

A. Hareketin hangi araçla , malzemeyle yapıldığını göstermesinde -ile hali kullanılır

Чем вы сейчас пишите?
Siz şu an ne ile yazıyorsunuz?

Я пишу карандашом
Kurşun kalemle yazıyorum

Она вытирала стол тряпкой
Masayı bez ile sildi.

B. Hareketin ne şekilde meydana geldiği -ile halinde olmaktadır.Bu durumda **как, каким оброзом** (nasıl, ne şekilde) sorularına cevap verilmektedir.

Как они разговаривали в комнате?
Onlar odada nasıl konuşuyorlardı?

Они разговаривали шёпотом
Onlar fısıltıyla konuşuyorlardı

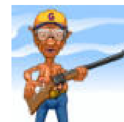
Во время обеда они разговаривали весёлым голосом
Yemek sırasında neşeli bir ses ile konuşuyorlardı

C. Zaman bildiren sözcükler -ile halinde kullanılır. Bu durumda **когда** sorusuna cevap verilir.

Отец вернулся с фабрики поздним вечером
Baba fabrikadan gece geç vakit döndü.

Охотники вышли из дома ранным утром
Avcılar sabah erkenden yola çıktılar

D. Seyahat edilen araç da yine -ile halinde kullanılır.

Мы поехали в город поездом
Şehre tren ile gittik

Спортсмены летели в Москву самолётом
Sporcular Moskova'ya uçak ile gittiler

E. Bir cümlede öznenin nesne üzerinden etkilendiğinde (edilgen yapıda) özneyi ifade eden sözcükler -ile halinde kullanılır.

Дома строятся рабочими
Evler işçiler tarafından yapılıyor

Эта картина наресована Репином
Bu resim Repin tarafından yapılmıştır.

Aşağıdaki fiillerden sonra -ile hali kullanılır.

Довольно(а,ы) Memnun, hoşnut

Богат (а,о,ы) Zengin

Известен(а,о,ы) Meşhur, ünlü

Учитель был доволен своими студентами
Öğretmen öğrencilerinden memnundu.

Сибирь богата своей природой
Sibirya doğa yönünden çok zengindir

Италия известна своими винами
İtalya şaraplarıyla ünlüdür

УПОТРЕБЛЕНИЕ ТВОРИТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА С ПРЕДЛОГАМИ

-İLE HALİNİN EDATLARLA KULLANILMASI

А. Предлоги со значением места Yer anlamı veren edatlar

Над Üstünde

Где лампа?
Lamba nerededir?

Лампа висит над столом
Lamba masanın üzerinde asılıdır.

Перед Önünde

Где ребёнок?
Çocuk nerededir?

Ребёнок перед столом
Çocuk masanın önündedir

Между Arasında

Где твой дом?
Evin nerede?

Мой дом между двумя автобусными остановками
Evim iki otobüs durağının arasında

За arkasında

Где ты был?
Neredeydin?

Я был за столиком
Masanın arkasındaydım.

Под altında

Где мяч?
Top nerededir

Мяч под столом
Top masanın altındadır

B. ПРЕДЛОГИ СО ЗНАЧЕНИЕМ ВРЕМЕНИ

ZAMAN BİLDİREN EDATLAR

Перед öncesinde

Когда ты пойдёшь в школу?
Okula ne zaman gidiceksin?

Я пойду в школу перед обедом
Okula öğle yemeği öncesinde gideceğim

Между Arasında

Когда вы увидите директора?
Müdürü ne zaman göreceksin

Я увижу директора между двумя уроками
Müdürü iki ders arasında göreceğim

За sırasında

Когда вы поговорите?
Ne zaman konuşacaksınız?

Мы поговорим за обедом
Yemek sırasında konuşacağız

C. ПРЕДЛОГИ СО ЗНАЧЕНИЕМ ЦЕЛИ

AMAÇ BİLDİREN EDATLAR

За Ne için

Зачем ты идёшь в библиотеку
Ne için kütüphaneye gidiyorsun?

Я иду за книгой
Kitap almak için gidiyorum

C (CO) EDATINI KULLANILMASI

1.C edatı bir işin kiminle yapıldığını sorulması ve kiminle yapılıyorsa o şahsı gösteren isim ya da zamirin bu edatla ile halinde kullanılmasıdır.

С кем вы идёте в школу?
Okula kiminle gidiyorsun?

Я иду в школу с Ахметом
Okula Ahmet ile gidiyorum.

После экзамена я долго разговаривал с учителем
Sınavdan sonra öğretmenle uzun bir süre konuştum.

2. Bir eylemin nasıl yapıldığını bildirirken **c** edatı ile -ile halinde kullanılır.

Они слушали конферанцию с вниманием
Onlar konferansı dikkatlice dinliyorlardı

Он сделает это с удовольствием
O bunu memnuniyetle yapacaktır

Мальчик ел яблоко с большим аппетитом
Çocuk elmayı büyük bir iştahla yedi.

3. Kutlama cümleleri de bu edat ile kullanılır.

Я поздравлю вас с днём рождения
Doğum gününüzü kutlarım

Она меня поздравила с новым годом
Benim yeni yılımı kutladı

4. Какой sorusuna cevap verirken bir nesnenin nesi ile nitelendirildiğini bildirirken bu edat kullanılır.

Какой он человек?
Nasıl bir insandır

Он человек с харектором
O karekterli bir insandır.

Они жили в комнате с большими комнатами
Onlar büyük odaları olan bir evde yaşıyorlar.

RUSÇA HİKAYELER

День Рождения

Саша и Маша - близнецы. У них сегодня день рождения. Они решили сделать этот день интересным не только для себя , но и для своих друзей.

Когда гости вошли в комнату они очень удивились - везде были развешаны разноцветные шарики, а в середине шариков - маленкие бумашки. Но ето не просто бумашки - там задания. Нужно проколоть любой шарик и выполнить то, что там написано. Кто выполнит задание, тот получит приз .

Первым начал Сергей. Он проколол желтый шарик . У Сергея было задание спеть песнию . Второй была Наташа. Она проколола красный шарик и прочитала : «Загадай загадку» Наташа подумала и сказала: «Зимой и летом одним цветом. Что это? Дети быстро догадались: «Это елка»

Наташа получила приз - книжку.

Саша и Маша придумали для своих гостей еще много конкурсов: литературный, музыкальный, шуточный и другие.

Вам понятно, почему у гостей Саши и Маши было хорошее настроение. Они много научились и даже получили призы.

Рассказ о чудаке

Чудаки - хорощий народ, Над ними посмеиваются , однако их уважают. С чудаками интересией.

Самые интересные чудаки на свете - собиратели. Чего только не собирают люди! Марки, открытки, картины, книги, цветы, колокольчики пряники значки, этикетки.

А в прошлом веке жил чудак который собирал... слова. Звали его Владимир Иванович Даль. Он был военным врачом – хирургом , много эздил по нашей земле и везде собирал слова, записывал их и давал объяснение. Резултатом его жизни стал «Толковый словарь живого великорусского языка» Это четыре толстых тома, в которых собрано и объяснено много тысяч русских слов. Автор рассказывает, что они обозначают, в каких случаях употребляются, с какими словами состоят в родстве. Рассказы очень интересные.

О своем словаре Даль в шутку говорил «Толковым» не оттого назван словарь, что мог получиться бестольковым, а оттого, что он слова растолковывает .

МОЙ ДЕДУШКА

Сегодня я проснулась рано. Открыла один глаз, потом другой и увидела тебя. Ты смотрел на меня из рамки как будто уже давно ждал, когда я проснусь. Сольнце освещало твоё лицо. И мне показалось, что твои глаза говорят, «Доброе утро» И я тихо, чтобы слышал только ты, ответила «доброе утро»

Почему у всех ребят дедушки седые, сгорбленные бородатые, а ты у меня молодой, прямой, без морщинок. Ты даже моложе папы. Когла я показываю твою фотографию ребятам. Они не верят. Говорят, что дедушки такими не бывают. Но я -то знаю, что ты мой дедушка

Ты даже не знаешь что у тебя есть внучка Наташа... Когда я была маленкой, то всё спрашивала Бабушку « где мой дедушка» Она не говорила. Но как-то раз ответила « Твой дедушка лежит в сырой земли под тремя берёзами» Я тогда ничего не поняла, стала допытываться почему в сырой земли и гле эти три берёзы. А бабушка молчала , она до сих пор молчит. Когда я вырасту, то я найду твои березы и посажу возле них незабудки.

TESTLER

KELİME TESTİ -1-

1. Напишите упражнения на _____

   A) небе   Б) машине   В) доске   Г) стене

2. Давайте поиграем в футбол с __________

   A) стаканом   Б) шариком   В) карандашом   Г) мячом

3. Я вчера читал ______

   A) радио   Б) телевизор   В) мяч   Г) книгу

4. Пойдем ко мне посмотреть ________

   A) полу   Б) кошку   В) вокруг   Г) филм

5. Я получил ________ от брата

   A) улицу   Б) письмо   В) проспект   Г) страсть

6. Я хочу говорить ________

   A) шаурму   Б) стакан   В) слойку   Г) тост

7. Сейчас они принесут ______

   A) рай   Б) небо   В) любовь   Г) багажы

8. Сестра отцы - это __________

   A) мама   Б) тётка   В) дедушка   Г) бабушка

9. Брат мамы - это ______

- А) дядя Б) тётка В) дедушка Г) бабушка

10. Я хочу поиграть на ______

- А) шахматы Б) хоккей В) футбол Г) гитаре

1. В) доске
2. Г) мячом
3. Г) книгу
4. Г) филм
5. Б) письмо
6. Г) тост
7. Г) багажы
8. Б) тётка
9. А) дядя
10. Г) гитаре

KELİME TESTİ -2-

1. Передавайте мне ______ пожалуста

- А) маму Б) любовь В) страсть Г) соль

2. Много статьей в _________

- А) площадке Б) карандаше В) стене Г) газете

3. Пойдем помыть ______.

- А) бумагу Б) руки В) книги Г) газети

4. Нужно было выиграть ________.

- А) вчера Б) послезавтра В) следующий год Г) завтра

5. Я живу в _______.

A) общежитии   Б) обуви   В) носке   Г) стене

6. Я пишу ________

A) карандашом   Б) мячом   В) тапочкой   Г) книгом

7. На улице идёт _______.

A) картина   Б) магазин   В) светофор   Г) снег

8. Девушка в красном ______

A) ручке   Б) доске   В) теле   Г) костюме

9. Человеку нужен _______.

A) газета   Б) кошка   В) собака   Г) человек

10. Я пишу ______ началнику

A) здание   Б) улицу   В) газету   Г) доклад

1. Г) соль
2. Г) газете
3. Б) Б) руки
4. А) вчера
5. А) общежитии
6. А) карандашом
7. Г) снег
8. Г) костюме
9. Г) человек
10. Г) доклад

KELİME TESTİ -3-

1. Марина даёт карандаш бедному ______.

   A) богатому Б) кошке В) мальчику Г)собаке

2. Мне некого ______.

   A) кушать Б) пить В) есть Г) подождать

3. Я хочу пить ______.

   A) соль Б) хлеб В) грязь Г) водку

4. Зрители сидели в ______.

   A) игроков Б) зале В) арбитром Г) мяче

5. Говорите ______ ,я не могу слышать

   A) погромче Б) шумнее В) легче Г) тихо

6. Я хочу ______ курить. Курение вредит мне.

   A) играть Б) начинать В) бросать Г) начать

7. Люди не ______

   A) летают Б) кушают В) играют Г) ходят

8. _____ в офицальный сайт баскетбола

   A) зайдите Б) приходите В) приезжайте Г) прыгайте

9. _____ окно пожалуста здесь очень душно

   A) присаживайтесь Б) откройте В) закройте Г) оттфлкивайте

10. Я сильно есть хочу. Я пойду за ____

- А) водой - Б) шариком - В) книгой - Г) шаурмой

1. В) малчику
2. Г) подождать
3. Г) водку
4. Б) зале
5. А) погромче
6. В) бросать
7. А) летают
8. А) зайдите
9. Б) откройте
10. Г) шаурмой

KELİME TESTİ -4-

1. Надо ____ за мир

- А) езжать - Б) слушать - В) бороться - Г) сидеть

2. Я хочу _____ вам книгу на день рождения

- А) подарить - Б) играть - В) сидеть - Г) приходить

3. Я _____ наушники и слушала ветер

- А) допила - Б) покушала - В) надела - Г) сняла

4. _____ в ресепшин после 2

- А)подойдите - Б)отойдите - В)поиграйте - Г)послушайте

5. В _____ 10000 книг

- А) море - Б) ковёре - В) библиотеке - Г) озере

6. ______ пойдём сегодня вечером

☐ А) кто ☐ Б) кого ☐ В) где ☐ Г) куда

7. ________ мне фотки через интернет

☐ А) пришли ☐ Б) посмотри ☐ В) послушай ☐ Г) возбуждай

8. Игроки играют, а суди ______

☐ А) кричут ☐ Б) пишут ☐ В) поют ☐ Г) судят

9. Игроки играют, а болельщики _____

☐ А) поварачивают ☐ Б) спят ☐ В) болеют ☐ Г) слышат

10. Она вышла за муж за _____ .

☐ А) камень ☐ Б) змея ☐ В) кошку ☐ Г) Турка

1. В) бороться
2. А) подарить
3. Г) сняла
4. А) подойдите
5. В) библиотеке
6. Г) куда
7. А) пришли
8. Г) судят
9. В) болеют
10. Г) Турка

KELİME TESTİ -5-

1. Я иду домой ______

☐ А) дверь ☐ Б) квартира ☐ В) пешком ☐ Г) задание

2. _____ Турции по футболу заняла первое место

А) Сборная Б) Икра В) Газета Г) Девушка

3. В магазине ______ хлеб

А) кричит Б) едет В) продаются Г) смотрят

4. В небе ______

А) автобус Б) змей В) звёзды Г) муравей

5. Танжу Чолак - бывший ______

А) инженер Б) певец В) баскетболист Г) футболист

6. Мы всегда кушаем на ______

А) стуле Б) небе В) столе Г) шарике

7. Здание, где мы работаем, называется _____

А) зданием Б) штабом В) армией Г) милицией

8. Я помню чудное _______

А) поле Б) мяч В) хлеб Г) мгновение

9. ______ был знаменитым писателем

А) Дасайев Б) Достоевский В) Карпов Г) Путин

10. В классе много ____ они громко разговаривают.

А) учеников Б) собак В) кошек Г) зверей

1. В) пешком
2. А) Сборная
3. В) продаются
4. В) звёзды
5. Г) футболист
6. В) столе
7. Б) штабом
8. Г) мгновение
9. Б) мяч
10. А) учеников

DİLBİLGİSİ TESTİ -1-

1. Где мой карандаш? Вот _____

   ☐ А)она ☐ Б)он ☐ В)они ☐ Г)я

2. Где моя ручка? Вот.__________

   ☐ А)она ☐ Б)он ☐ В)они ☐ Г)я

3. Где ваш магнитофон? Вот ______

   ☐ А)она ☐ Б)он ☐ В)они ☐ Г)я

4. Где мои шорты? Вот ________

   ☐ А)она ☐ Б)он ☐ В)они ☐ Г)я

5. Где его письмо? Вот

   ☐ А)она ☐ Б)он ☐ В)оно ☐ Г)я

6. Где наши книги? Вот_________

   ☐ А)она ☐ Б)он ☐ В)они ☐ Г)я

7. Где их машиина? Вот ______

А)она Б)он В)они Г)я

8. Где её тётя? Вот __________

А)она Б)он В)они Г)я

9. Где наше кафе? Вот ______

А)она Б)он В)оно Г)я

10. Где его дядя? Вот ______

А)она Б)он В)оно Г)я

1. Б) он
2. А) она
3. Б) он
4. В) они
5. В) оно
6. В) они
7. А) она
8. А) она
9. В) оно
10. Б) он

DİLBİLGİSİ TESTİ -2-

Aşağıdaki kelimelere çoğul eklerini ekleyiniz

1. магазин -- магазин______

А) ы Б) и В) а Г)о

2. лампа -- ламп _________

А) ы Б) и В) а Г)о

3. письмо -- письм_______.

☐ А) ы ☐ Б) и ☐ В) а ☐ Г)о

4. студентка -- студентк_________.

☐ А) ы ☐ Б) и ☐ В) а ☐ Г)о

5. дверь -- двер________.

☐ А) ы ☐ Б) и ☐ В) а ☐ Г)о

6. общежитие -- общежити_________

☐ А) ы ☐ Б) и ☐ В) а ☐ Г)я

7. лаборатория -- лаборатори________.

☐ А) ы ☐ Б) и ☐ В) а ☐ Г)я

8. отец -- отц_______

☐ А) ы ☐ Б) и ☐ В) а ☐ Г)я

9. мать -- матер________.

☐ А) ы ☐ Б) и ☐ В) а ☐ Г)я

10. человек -- люд_______.

☐ А) ы ☐ Б) и ☐ В) а ☐ Г)я

1. Б) и
2. А) ы
3. В) а
4. Б) и
5. Б) и
6. Г) я

7. Б) и
8. А) ы
9. Б) и
10. Б) и

DİLBİLGİSİ TESTİ -3-

1. Марина даёт карандаш бедному студент______.

   А) у Б) и В) а Г)я

2. Анн___ не нравится этот жанр фильмов.

   А) у Б) и В) а Г)е

3. У меня много подруг. Я дам всем подруг ____ цветы завтра.

   А) у Б) ам В) ах Г)е

4. Благодаря этому окн ____, здесь не душно.

   А) у Б) и В) а Г)е

5. Говори что-нибудь бабушк _____!

   А) у Б) и В) а Г)е

6. Студент ____ нельзя курить на уроках.

   А) а Б) ам В) ах Г)е

7. А люд ____ можно курить на улице.

   А) а Б) ам В) ах Г)ям

8. Благодаря молод _____ мальчику, мы знаем, где мы находимся.

А) а Б) ому В) у Г)ям

9. Не дай денег так _____ людям!

А) им Б) ому В) у Г)ям

10. Катя даёт плох _____ ученикам оценки только после окончания учебного года.

А) им Б) ому В) у Г)ям

1. А) у
2. Г) е
3. Б) ам
4. А) у
5. Г) е
6. Б) ам
7. Г) ям
8. Б) ому
9. А) им
10. А) им

DİLBİLGİSİ TESTİ -4-

1. Солдат купил Екатарине Велик _____ новый шарф.

А) у Б) ам В) ой Г) е

2. Пабло подарил русск ______ преподавательнице бутылку красного вина.

А) им Б) ому В) ой Г)ям

3. Пойди к этому несчастн ______ мужчине!

А) им Б) ому В) ой Г)ям

4. Папа оставил газету умн ______ девушке.

А) им Б) ому В) ой Г)ям

5. Петя работает в библиотек _____

А) у Б) и В) а Г)е

6. Алиса сейчас на почт ____ .

А) у Б) и В) а Г)е

7. Мама моего друга работает в лаборатори _______ .

А) у Б) и В) а Г)е

8. В крупных русских город _____ есть много туристов.

А) у Б) ам В) ах Г)е

9. Где, в принсип _____, можно найти пальто?

А) у Б) и В) а Г)е

10. Родители лежат в кроват _____ .

А) у Б) и В) а Г)е

1. В) ой
2. В) ой
3. В) ой
4. В) ой
5. Г) е
6. Г) е
7. Б) и
8. В) ах
9. Г) е
10. Б) и

DİLBİLGİSİ TESTİ -5-

1. В этой стать _____ пишут о России.

   А) у Б) и В) а Г)е

2. Алиса сегодня в нов_____ платье.

   А) им Б) ом В) ой Г)ям

3. В дорог ______ магазинах всё есть.

   А) а Б) их В) ах Г)е

4. Об интересн _______ женщине я всегда люблю сплетничать.

   А) им Б) ому В) ой Г)ям

5. Вот на больш _____ окне есть муха.

   А) им Б) ом В) ой Г)ям

6. В его нов ______ письме ничего нового.

   А) им Б) ом В) ой Г)ям

7. Сюзи меня увидела на стар _____ рынке.

   А) им Б) ому В) ой Г)ом

8. На нов _______ видеокассете всё видно.

   А) им Б) ому В) ой Г)ом

9. Отец умер в такой же бедност______

   А) ы Б) и В) а Г)о

10. В класс _____ никого нет

А) у Б) и В) а Г)е

1. Б) и
2. Б) ом
3. Б) их
4. В) ой
5. Б) ом
6. Б) ом
7. Г) ом
8. Г) ом
9. Б) и
10. Г) е

Faydalı Kaynaklar

- **Rusça öğrenme kılavuzu** (Fono yayınları)
- **Rus dili Grameri** (Fono yayınları)
- **Rusça Türkçe çeviri metinler, hikayeler** - Dr. Nuri Eyüpoğlu
- **Русскии Язык (Rus Dili)** - А.В Пилтина
- **Русскии Язык для начинающих (Yeni başlayanlar için Rusça)** - Г.А Петровна
- **Русскии Язык для всех (Herkes için Rusça)** - Н .Зинковская
- **Грамер Русского языка (Rus Dili Grameri)** - И.В горн
- **Жили Били** - Ю.С Сергеевна